DISPUTATIO INAUGURALIS THEORETICOPRACTICA

Jus potandi, cum omnibus solennitatibus & controversijs occurrentibus secundum Jus civile discussis, breviter adumbrans

QUAM

Permissu & Autoritate Nobilissimi & famosissimi Ordinis in Academia Divæ Potinæ

PRÆSIDENTE

DIONYSIO BACCHO Symposiaste summo & Antecessore præcellentissimo

In Collegio Hilaritatis, Sympotis suis præstantissimis publice exponet

BLASIUS MULTIBIBUS UTRIUSQUE Vini & Cerevisiæ Candidatus longè meritissimus.

Horis Antemeridianis & Postmeridianis solitis & licitis.

Respiciendum an & quantum in natura hominum sit.

l. 38. ff. De rebus eod.

OENOZYTHOPOLI

Ad signum oculorum rubricolorum.

cIↃ IↃ CXXVI.

Ad Populares suos.

NOn potare nefas. Potinnâ nata benignâ,
Teutona progenies, pulcro conamine sueta
cum poclis vacuare scyphos, magnosq; culullos
Æmula Persarum & Græcorum, læta superbi.
Quid, quo jure modoq;, ubi, cur & quando bibendum?
inter-numq; siet, Davus fors potet an herus?
quodq; siet robur potûs? jam ritè propinat
POTORUM PRÆSES: Tu oculis, ore imbibe & aure,
Quà peccare datur potu, haut impegeris unquam:
Quà præstare datur potu, haut defeceris unquam.

Oenopota Germanus.

MVSEVM BRITAN NICVM

DE JURE POTANDI.

Positio I.

Potitiana esse addiscenda, Lucerna illa Juris Paulus in l. legavi 25. de libertat. legat. *admonet. Cum itaq; nihil (quod sciam) sit familiarius, nihilq; magis solenne, quam ipsius Bacchi sacra, & verendum, ne nobis objiciatur, quod olim servio Mutius opponebat* in l. necessarium. 2. §. Servius 43. ff. de orig. jur. *turpe esse Germano jus conviviorum, in quo quotidie versatur, ignorare: Non absre esse duxi, si nonnullas observationes tam Theoreticas quàm Practicas in gratiam eorum, qui aliquando animum ad forum applicare desiderant, eventilarem, quo rudiores excitarentur & excolerentur, eruditioribus vero penitus in eam rem inquirendi ansa propinaretur.*

2. ORIGO hujus Dionysij festi quin sit antiquissima omnibus constat. *Usum itidem promiscuum omnibus gentilibus communem esse, aque notum est temporum tamen evolutione nemo non Germanis propter sedulam eorum devotamq; erga hoc numen religionem & culturam, principatum obtulit; quam laudem pressis ut manibus proterve adhuc præ cæteris sibi retinent & defendunt. Ad hos itaque eorumq; consuetudines, præsens collimabit dissertatio, quam tamen principaliter ad praxin Academicam volo accommodatam.*

3. *Hujus Numinis cultus in commessationibus & potationib. consistit.* POTATIO *est strenua poculis suscepta velitatio.* JUS POTANDI *est quod inde resultat, comprehendens, ritus & solennitates, quidq; alteri ex lege præstare conveniat, subindicans.*

4. CAUSAM PRIMAM *ipsi antiquitati adscripsi.* Secundariæ sunt plurimæ procedentes vel ex liberalitate ipsius domini, cujus impensis potationes expediuntur; vel ex quadam honestate, aliquando etiam ex necessitate.

5. Liberalitas illa causatur vel ex sola affectione, *ut si amicos invicem nullam ob aliam quam amicitiæ causam;* vel ex alijs circumstantijs: *Sic ipsa veris constitutio, nonnunquam occasionem à studijs versandi Bacchoq; indulgendi præbet, quod sit, si nebulosæ forsan incidant pluviæ, quibus corpus ad desidiam provocatur, cui si solitudo accedat, facile melan-*

cholia contrahi potest; Hoc itaque ne fiat accitis amicis ad potandum aliquando devenitur. Parvitatem majore urgente sitis fervore, unde corporis provenit lassitudo. Musis invigilare difficile est; Assumendum igitur aliquid liquoris, quo ista flamma restinguatur, in quo dum laboratur è re sæpius occasio bibendi nascitur. Quæri hinc potest: An expediat diebus canicularibus studere? Matutino tempore modica quidem olet impressio extra periculum esse putamus, pomeridianum verò tempus noxium omninò. Videmus enim tunc temporis canes in rabiem agi, qui tamen nullius rei cogitationi inhærent. Quo dubio procul veneranda respexit antiquitas; quæ in quibusdam Academijs & scholis circa id tempus pomeridianas suspendit lectiones. Tabellarij quoque benè nummati exspectatu adventus regulariter aliquo symposio salutandus venit? ibi in sanitatem patris, matris & omnium eorum, qui aureos nummos mittere solent, bibitur, reliqui non curantur.

6. Propter honestatem aliquando instruenda potatio studiaq; interrumpenda, ut si amicus nos interpellet. Maxima namq; esset rusticitas & importuna sedulitas nolle amico per exigui temporis usuram vacare.

7. Necessitas eos potissimum stringit qui noviter ad Academias accesserunt. Illi namq; per Schoristas (ut vocant) aditi vinum aut cerevisiam prout ferè eorum crumena ad satietatem apponere coguntur, nisi pugnos sentire malunt; Quæ consuetudo num rationabilis, & utrumne quis salva conscientia Schoristarum consortio se aggregare possit, si quæratur? Utrumq; de jure negamus. Insurrunt enim hæc recte contra Juris nostri principia, quæ honestatem morum jubent, alterius læsionem vetant; Furet & prædones si homines exsecrantur quis hosce laudabit? Quorsum Interdictum Utrubi? Si non ad hosce per vim interrumpentes hospites spectent? De facto autem & consuetudine loci quid obtineat vide Disputationem famosam De Jure & natura Pennalium pertæ.

8. MATERIA EST VINUM ET CEREVISIA: quorum utrumq; in multiplici est differentia; nec dubium si de præstantia quæras, quin vinum cerevisiæ longè prævaleat. In suo tamen genere utroque considerato, cujusnam bonitas præponderet, unius non est judicare, tot enim de eo sunt sententiæ quot capita. Quod vel inde constat, dum plurimi reperiantur; quia quam aut lac, vino etiam excellentissimo præponat. Meo palatui magis adblanditur cerevisia Rostochiensis, Hamburgensis, Dantscher

Dubbele

Dubbelt Bier/ Preussingk/ Brunschwiegische Mumme, Knisenack/ Hannoversch Broyhan/ Engelischs bier/ Serwerster, Torger/ *quàm* Kuckuck/ Buffel/ Kastrum/ Klatsche/ *longeq; pluris æstimo vinum Lacedæmonicum vel purum, Rhenanum, ut* Klingenberger/ Muscateller/ Rephs/ Hambacher/ Malvasier/ Peter Simens/ Allekante/ Rießfelder/ Nothalter/ Bacharacher/ *quàm omnia Francica & Heßiaca vina.*

9. FORMA potandi dignoscitur ex ipsis bibitionum modis, *qui vel* sunt totales vel partiales. Totales sunt *quando totum exhauritur: Idq;* fit vel continuè vel discontinuè. Continuè *quando uno haustu totum evacuatur;* Idq; expeditur vel floricωs, vel hausticωs. Floricωs *bibitur cum os pocli labris circumcluditur, unoq; impetu potus ad gutturem demittitur, cujus reflectio bullulas quasdam efflat, quas flores nostri dicunt.* Hausticωs *cum usitato modo totum sine respiratione extrahitur.*

10. *Cujus ratione indubium venit:* Si quis inchoet aliquod poculum floricωs ordine ebibendum, & forsan unus è medio hoc præstare nequeat *(nam non omnibus contingit adire Corinthum.)* Quid sit faciendum? *Nemo ad impoßibile obligatur.* c. nemo 6. de R. I. in 6. *& sufficit ad suum modum fuisse diligentem & gnavum l.* Quod Nerva, 32. ff. De posit.

11. Sed quid si nec haustiωs ebibere queat? *Illa est lata culpa, non novisse id, quod omnes tenent* l. latæ 223. ff. De V. S. *quæ dolo comparatur.* l. 1. §. 1 ff. si mens. fals. mod. dix. *Ea propter excusationem non merebitur. Bibat itaq; usq; dum oculi diffluant.*

12. Quid si de virium suarum tenuitate non protestetur, inchoetq; floricωs ebibendum, sed complementum addere non valeat, quid juris? *Ille de novo inchoare debet, non enim illud affectare debuerat, cujus erat imperitus.* l. idem 8. §. 1. ff. Ad l. Aquil.

13. *Quandoquidem hæc strictè observanda sunt:* Numne Virgo assidens aliquantulum adjuvare poterit? *Aff. Quia minima non curat prætor.* l. 4. ff. De in Integ. restit.

14. At quid si strenuè bibat: *Tum negamus; hoc namq; in fraudem legis fieret, quæ circumventionem non patitur.* l. contra 29. cum l. seq. ff. De II. *præsumpto tamen pro virgine est, cum rarò sint bibaces, LL autem ad id, quod frequentius fit, feruntur.* l. jura 3. cum seqq. ff. de LL.

15. Anne idem de Anu asserendum? *Istud pernegamus, longos namq; singultus vetulæ solent docere, & plus æquo absumere. Desuper plurima noxia in effœto & rancido isto corpore continentur; quæ ultrò cuipiam communicationem poculi dissuadere debent.*

16. Hæc pocula vel ordine procedunt vel extra ordinem. Ordine *quando nulla transgreditur persona, sed in omnes secundum sessionum seriem poculum promovetur, hujusmodi est* poculum *quod vocant* sanitatis, *quod alicujus sanitatis comprecandæ stabiliendæq; causa nudo capite & quidem stando à tota Compania expeditur. De hoc quæri solet.* An sit rationabile? *Dicimus finem quidem esse bonum, intermedia autem non ita adeo convenientia: Nam quis nesciat quam multi sint, qui hujusmodi valetudinarijs poculis, alterius procurare valetudinem intendentes, suam ipsius exhalent. Illos equidem in seipsos injuriosos, ipsamq; naturam violare constat, quæ quidem alijs prodesse dicitur, sed non cum suo detrimento* l. 2. §. 5. in f. ff. De aq. & aq. pluv. arc. l. 6. C. de Servit. & aq. *& ut loquuntur Dd. ordinata caritas à se ipso incipit, Magnus tamen hujus ubiq; est usus cum primis in aulis Principum.*

17. *Oritur hic dubium:* An liceat bibere in sanitatem Papæ? *Bibat qui volet, nos non dignamur eum voto sanitatis, qui nunquam animo sanus est, nec sanus reddi potest. Sitit sanguinem quid sanguinem? Animam nostram sitit, quam si secum in gehennam traxerit, non licet quærere, Papa quid facit.* c. papa 6. dist. 40.

18. *Succedit huic alta quæstio:* An honestum sit ut quis patiatur præsens suam ab alijs bibi sanitatem? *Ita obtinet usu, ut quis non repudietur politicus, qui talem sibi exhiberi patitur honorem. Imò multoties incivilitatis ascribitur, si quis sine protestatione inchoari permittat sanitatem proximi cognati.* Amatorijs tamen seu Veneris Mancipijs *specialiter indultum est, ut in suarum Animularum (licet præsentium) sanitatem hujusmodi votivos haustus instillent qui maximos in ijs pruritus excitare solent, cordaque & renes penetrare: Imò tanto hoc ipso incenduntur æstu, licet poculum sit ingens valdè, cujus profunditatem vacca quadrima haut valeret absorbere, illi tamen sine difficultate* ἐκ τοῦ νῦν *ad unguem usq; exugere possint.*

19. Extra ordinem bibitur *cum ordinis ratio non attenditur, sed huc illucve poculum destinare licet.* Quod vel simpliciter fit, vel cum

singulari sensu: *Simpliciter veluti si nihil præter ipsum bibendi actum introducat poculum quemadmodum communiter bibi solet. Hic salebrosa satis incidit quæstio, quam multi tanquam altas radices hominum attingere noluerunt.* An is qui adversario suo hoc pacto propinat, injuriam sibi factam remisisse videatur? *Ajentibus assentimur; nam cum hujusmodi propinationes votiva quadam salutis comprecatione perficiantur, quis neget, restinctum esse animi fervorem in eum, qui nobis faustissima quæque comprecatur. Eo respicit* §. fin. Inst. De injur. *dissimulatione injuriarum, actionem aboleri ubi notant Dd. illud fieri per salutationem reciprocam, compositionem manuum, convivalem & familiarem conversationem. Ijdem tradunt prædictis modis injuriam ad animum semel revocatam, tacitè remissam censeri, quod tamen communius non absolutè recipitur, sed cum quadam limitatione, si id lite nondum mota fiat. Quod vos notare volo, quibus publicas propinas crebrius visitare moris est, ut sicuti vobis cum alioves fit, nolitis vel illi præbibere vel ab illo profectum suscipere, nisi ipsimet reconciliationem appetatis. Unde protestari quosdam videmus, quoties cum inimicis ipsis conviviliter conversandum sit; causæ inde nihil decedere debere,* daß sie jhm auff Hoffrecht eins bringen wollen.

20. Singularem præ se fert sensum POCULUM quod vocant FRATERNITATIS *moribus introductum, quo aliquis velut initiationis ritu verbis solennibus in fratrem cooptatur: vulgo vocant* die Brüderschafft/ oder auffm Durst drincken/ *Formula communis adoptantis hæc esse solet: Si non dominio juvenis nimis aut inæqualis viderer, optarem cum eodem amicitiam & fraternitatem pangere: Respondet alter bibe in nomine domini, erit id mihi per quam gratum. Bibit, traditq; adeptando, ubi in ipso traditionis actu hæc verba consueta adhibentur. Nomen est mihi* N. N. *faciam quod tibi sit acceptum, omittamque quod sit ingratum, omninoque me ita geramus ut bonum addecet fratrem. Cui alter infit: Et idem ego erò in omnibus. Ibi postmodum non multis adjectis mussitationibus ab invicem rogationes fiunt, ut hæc fraternitas mutuis visitationibus stabiliatur. Hæc ut dixi fraternitas consuetudine inducta est, quam jus civile prorsus ignorat, nullus siquidem per adoptionem illo jure fratrem sibi quærere potest* l. nec ap. 7. C. De heredit. instit. *Ipsam namq; adoptio naturam imitatur.* §. 4. Inst. de Adopt. *Contra naturam autem foret fratrem ex fratre nasci.*

21. Cir-

21. *Circa quod generaliter indagare licet:* Quid de ipsa fraternitate per poculum contracta statuendum sit? *Eam parum firmitatis habere prudentiores arbitrantur. Et hoc verissimum est, eadem siquidem facilitate, qua colligata est, resolvi potest.* l. nihil tam ff. de R. J. *Quod multoties ita in facto evenit, ut qui hac hora in intimam conspiraverunt fraternitatem, sequente se invicem pugnis exercuerint. Nec hoc mirum cuipiam videatur, Effectus enim suam causam arguit, quæ qualis præcessit, talis quoque hic censetur* l. 5. §. 1 De adminis. tut. *Jam certum est, nihil quicquam stabile in ipsa ebrietate reperiri, sed omnia cum impetu agi* l. 11. §. 2. ff. De pœn. *Unde alij ebrium currus sine ductore currenti comparavarunt. Ergo nec in ipsa amicitia, per ebrietatem contracta quicquam firmi erit. Videmus tamen nonnunquam amicitiorū conjunctionū hinc sumi occasionem & stabilimentum & temporis tandem subjici progressu.*

22. *Stante tamen communi sententia inquirere non abs re erit:* An honestum sit, studiosum cum pennali fraternitatem bibere? *Cum aves unius coloris junctim volare soleant, exque comite nascatur, qui ex se non dignoscitur, præsumptione juris, is non immerito pro pennali habetur, qui se pennali aggregat. Accedit quod Adoptio agnitionū jus indicat.* l. 23. De Adopt. *Agnati autem arctissimè jungantur, adeo ut de alterius sanguine participasse videantur. Coaluisse itaque reputatur, & ipsam veluti ex traduce hausisse pennalitatem censetur, qui cum pennali hujusmodi fœdera pepigit, Degradatione non indignus est, ut qui tam crudelis fuit, ut famam suam neglexerit, quæ cum vita pari passu ambulat* l. 9. de Manum. vindict.

23. Idemne de Nobili asserendum quasi ipsi officiat cum studioso ignobile hujusmodi confœderationem facere? *Minimè gentium. Quandoquidem tantum abest, ut hoc nobilitatis splendori sit dedecori, ut potius eam apprimè ornet. Sic summos videmus Monarchas literatorum ambisse amicitias ut quorum consilijs & eruditione instructi longè fœlicius imperij gubernacula tenere potuerint. Quid quod ipsis studiosis, eadem (si non majora) competant privilegia, quæ nobilibus.* Auth. Habita C. Ne Fil. pro patre. *Quid quod & ipsi (præsertim juri incumbentes.) ad nobilitatis fastigium aspirare valeant, Exemplo Ulpiani* in l. 7. C. De postul. l. 8. f. ff. De excus. tut. *Quam nobilitatem utpote virtute adquisitam*

quisitam multo præstantiorem esse eā, quæ ex natalibus provenit, tradunt secundum illud: Nobilis ille vere est quem nobilitat sua virtus.

24. Unde dissluit & hæc consideratio: Aliquidnam decedat honori studiosi si picem in fratrem adsumat? Affirmandum prima fronte videtur ex ijs rationibus, quibus contra pennalem usum sum. Attamen contrarium in foro determinari videmus: Et ratio diversitatis dari potest; quod pennalis infamia quadam si non juris, facti tamen laborare videatur, & in contrario prorsus sit prædicamento cum studioso, sitq; velut abortus in quo naturæ deficiat perfectitudo, cum contra pices sint in suo genere perfecti, nec ita odibiles. Huc confer quod ratione victus & amictus studiosus isto hominum genere carere nequeat. Quare fidissime consulo his qui hujusmodi hominum opera uti coguntur, ut rogati non denegent fraternitatem. Nam hoc & in Cambio & mutuatione pecuniarum & fide habenda, si nummos in præsenti non habeas, plurimum prodest. Recitabo vobis exemplum, quod alicubi accidisse audio: Fuit aliquando mercator qui ambivit studiosi cujusdam fraternitatem; His bene esse dixit, sed non solere se quemquam qui non sit sui ordinis in fratrem assumere, nisi data aliqua arrha sive recordationis symbolo: Alter gestiens de tali oblato fratre, quid capiat quæsit; Cui insit ille, placere sibi tibialia serici fili quæ ut det, imperat. Consentit pix, postero die promissum explet. Videte num hæc Praxis aureum os habeat. Remittendum igitur potius aliquid de juris rigore, quam contra propria commoda laborandum.

25. Quid de Virgine censes, Num castitati quidpiam inde decedet, si cum juvene hujusmodi fœdus pangat? Illud perquam solemne esse inter nobiles audio; imò aliquando etiam ad alios defluere ritum illum animadverto; das sie zuff Schwesterschafft oder herzliche Trew drincken/ sed cavete, cavete, inquam Virgines, quotquot castitatem amatis, ne prætextu fraternitatum vos in suavetia pelliciant fistula dulce canit, volucrem dum decipit auceps, & Sororculæ titulus brevi negotio in titulum concubinæ converti potest. Quare principijs obsta, sero medicina paratur.

26. Hic hausticus bibendi modus nonnullis aliquando circumstantijs variatur desumptis aut ex subjecto recipientis potum vel ex bibendi discrimine. Illo modo multoties ex patinis frustra carnium abdominis & jusculi reliquijs illitis sorbentur potiones, vel ex pileo domestico

multoties peculijs plurimis obsitis hauriuntur; vel ex calceis quos non raro impurus aliquis podicis filius ambedit magnis singultibus protenso gutture extrahuntur: Quid quod ex matulis cum ipsis urinæ excrementis potum sumere quibusdam placet. Suibus ædepol magis quam studiosis hic mos conveniens, & qui hoc faciunt non potiores sunt canibus ad vomitum redeuntibus, multisq; parasangis rusticum illum antecededunt, qui regestum in via mulsum pileo excepit, secundamque sibi & familiæ suæ mensam domum rediens extrui inde fecit. Nec minus probabilis est eorum procacia, qui candelas injiciunt poculis; scriptum enim est, bibe quod est liquidum. *Quid de isto dicam lurcone, qui sex injectos in cantharum haleces salsos cum ipsa cerevisia proluere & integros deglutire potuit. Ego ipsi aliquid mollioris farturæ, quod spinas non continuisset, devorandum porrexissem, quod ipsi conducibilius forsan, nec tanta in digerendo difficultas fuisset.*

27. *Exclamo quoties eorum mecum agito vesaniam, qui non contenti potu, ipsa vitra simul vorant; expediret potius aliquid bellariorum à tergo vaccæ magnæ recenter excidentium ore excepisse, illudq; mandisse: sic enim & os & viscera extra omne arrosionis periculum posita forent, Undè facilè constat, posse quem hujusmodi insuetos & violentos bibendi modos, alio quantumvis præeunte, honestè recusare.*

28. Sed quid si sub honoris nostri discrimine admoneamur, **Bey Schelm Schelm der es nicht nach thut?** *Nec tum quidem nos teneri autumo. Etenim quæ facta lædunt pietatem & incolumitatem, & contra bonos mores sunt, ne fieri quidem à nobis posse putandum* l. 15. ff. de condit. instit. *nec malis moribus aperienda fenestra, sed potius purganda à corruptelis provincia* l. 13. pr. de offic. præs. *Quin & quod in proprium corpus sævire non liceat* l. fin. §. 6. ff. de bon. eor. qui ant. sent. *cum nemo sit membrorum suorum dominus* l. 12. ff. ad l. Aquil.

29. Ipse bibendi actus variatur multifariam. *Ego paucas allegabo circumstantias. Sic nonnullis placet ore attollere vitrum. Alij citerius apprehendunt labrum, ut inclinato ad terram capite bibant: Quidam duo conjungunt pocula, & simul ebibunt. Reliqui non manu adsumunt, sed brachio innectunt poculum. Sunt qui ad frontem statuant vitrum, ut sensim per nasum veluti canalem in os defluat. ubi præ cæteris hi insignem*

mihi

mihi prærogativam habere videntur, qui benè nasuti sunt, ita ut inferius in curvaturam ad modum rostri psittaci nasus abeat.

30. *Sunt alij qui propria nomina propter gesticulationes & cæremonias adhibitas, bibitionibus indiderunt. Cujusmodi sunt* **Curll/ Mucll/ Puff/** *cujus mitræ sunt solennitates vel potius fantasiæ: poculum latmum cui verba nonnulla cum quaterna propinatione adhibentur: Item* **Das Rößlein verkauffen/ Dem vnbekandten bringen.** *Item sine* **Tuck/** *sine* **Schmuck/** *sine* **Bartwisch.** *De quo posteriori si roget quis:* An sine **Bartwisch** bibere queat, qui barbam non habet? *Respondetur id jure fieri non posse; privatio enim præsupponit habitum. Quæ subtilitas tamen in foro non attenditur.*

31. Hacteuus de poculis totaliter & continuis exhauriendis, modo despiciamus de discontinuis haustibus, cujusmodi est poculum Gratulatorium, **Der Willkomm/** *cujus usus perquam familiaris est studiosis, si quando novum hospitem nunquam ante hac in Musæo visum accessisse videant, eidem cum prolixa præfatione capacissimum quod habent poculum in argumentum accessus longè gratissimi afferunt.* Quod num rectè quis recusare possit, multoties quæritur? *Negativa communiter obtinuit: Quilibet namq; Monarcha est in suo Musæo, ac sic jus ferendi legem habet* l. 1. de constit. pec. *Et quid laborabimus contra consuetudinem legis vim obtinentem.* l. 32. ff. de LL. *Ubi tamen semel quis hujusmodi honoratus poculo, denuò liber alio tempore redeat, non est conveniendus, nisi Musæum sit mutatum, quo facto utpote novo acquisito territorio, novis sanctionibus opus est, cum hujusmodi statuta sint localia, nec ultra protendantur.* l. fin. de jurisdict.

32. *Illud agitatum sæpius:* Si cui in primo accessu poculum non sit oblatum, an Dominus Musæi juri offerendi tacitè videatur renunciasse, hospitemq; necessitate bibendi liberasse? *Certè si ipsa intentio & scopus hujus poculi attendatur, affirmandum illud planè videtur. Contrarium tamen usu invaluit, videtur enim dominus jus in commodius tempus sibi reservasse, cum nec ea quæ meræ facultatis sunt, ullo tempore præscribi possint.* l. 2. de via publ.

33. Hucusq; de totalibus bibitionibus? succedunt partiales, cùm non totum sed pars tantum hauritur, *puta quando duo vel plures de uno vitro participant. Qualis est per magna illa humpa quam vocant*

Das Römische Reich/ *cujus potentia non est exigua in prosternendis etiam viris fortissimis. Sic in inferiori Saxoniæ loco quatuor ex uno & quidem pleno vino vel cerevisia repleto cantharo bibunt, ita ut tres priores semel tantum bibant, quartus vero solus totum quod reliquum est exsiccet, quæ forma potandi vulgo nominatur* Den Fuchs schlepffen.

34. Unum hic admodum singularem notate modum, *cujus praxis aurea est, quam observavi in aliqua bene constituta republica. Vide in eadem mensa junctim per pares non secus ac columbæ assolent, sedentes virgines & juvenes, ubi complicatis invicem digitis annularibus adsumptoq; inferius per utrumq; manum simul poculo, junctisq; velut rostris & hic & illa biberunt, & tandem osculo ceu sigillo appositio hanc societatem obsignarunt. Optandum esset ubiq; solennitatem hanc usu valere, juravem multò sapidiores redditos iri potus; sed (proh dolor) imperitorum quorundam incuria in plerisq; curis prorsus intercidit.*

35. *In hoc tractatu non omitto celebrem & utilem articulum.* Quid faciendum si omnes ex uno cantharo bibant, uniq; inter bibendum sternutatio obveniat, *(quod fieri videmus dum aliquando ipse liquor solito meatu relicto per nares in cantharum relabitur.) Non iniquum arbitramur, ut ille solus totum quod reliquum est exhauriat, posteaq; puero cantharum reluendum tradat, & sic pergatur in opere. Quamvis enim casus fortuitus, nemini imputari debeat, si tamen ex præcedente culpa proveniat præstandus venit,* l. 5. §. 7. ff. commod. *Quod in proposito casu accidisse evidenter patet, aut enim moderatius debuisset bibisse, aut maturius ore avulsisse.*

36. Sed si ille suos sordes sorbere nolit, deprecetur q, humilimè? *Interest quidem Reip. panas suum sortiri exitum.* l. sancimus C. de pœn. *Putarem tamen ex æquitate hoc ei posse remitti, aliumq; cantharum ad summum usq; repletum de novo ebibendum tradi: Ignoscendum n. est ei qui sanguinem suum qualiter qualiter qualiter redemptum vult.* l. 1. ff. de bon. eor. qui ante sent. *maximè cum severitas LL. cum aliquo benignitatis temperamento leniri debeat.* l. 11. pr. ff. de pœn.

39. Finis et Effectus potationis est ipsa inebriatio. *Cujus modum expeditissimum plurimi desiderant, inq; eo inveniendo autores variant. Extra controversiam est vinum citius occupare cerebrum quam cerevisiam, quoq; utrumq; melius sit, eò validiores esse operationes;*

sed

sed in eo vertitur cardo; Sensimne bibendum an cum impetu? Etsi hoc utrum magnis quis urgendus sit poculis, an minoribus veluti suppungendus? *De hoc sic habetur. Quæ cum impetu fluunt, plus quidem roboris habere, citiusq; aliquod vacuum complere; cæterum si exitus inferior obturatus sit vel aliquantulum angustior, eodem cum impetu resurgunt & affluunt, quo infusa sunt. Exemplum sit infundibulum Lagenæ superimpositum per quod nisi sensim cerevisiam instilles, parum lagena capiet, sed pleraq; peribunt: sic qui magnis onerantur vasis stante pede ebibendis repleri quidem in tantum possunt, ut digito os immisso potus sit purum attingere vinum: Verum dicto citius, totum rejicitur, (cave sis ne è regione stes, ni velis salutari litera longa) & sic tota operatio frustranea est. Contra si minusculis poculis his agatur illorum vim (ut Heroum est animus) strenuus flocci facit practicus, illaq; ultro cum voluptate promovet, donec tandem hisce illecebris ita fascinetur, ut neq; pes neq; mens satis officium suum facere queat, ut ait Comicus.*

38. *Cum itaq; omnes machinationes eò contendant, ut quis ad extremam perducatur ebrietatem variis stratagematis quibus haut mentis alienationem evitare sperant, ab hospitibus excogitantur, & cum primis vicinorum infidelitas, dum sua alijs obtrudunt vitra, deprehenditur.* Quod num bona conscientia quis facere possit quæro? *Si in contractibus naturaliter quem circumvenire licet, ut licet.* l. 22. ff. Locat. *Quid causæ foret, quo minus hic idem dicamus, præsertim cum vigilantibus jura scripta sint.* l. 24. ff. quæ in fraud. cred.

39. HUNC FINEM *cum assecuti sint hospites, mirificas res tractare incipiunt & omnia tumultuarie, ibi clamoribus & jubilationibus perstrepunt omnia: Nec desunt modulationes vocum quibus tota domus personat, cujusmodi sunt:* Ich fuhr mich vbern Rhein/ ꝛc. Günstiger Herr vnd guter/ ꝛc. Nachbar Gott gebe euch einen guten/ ꝛc. *Bonum vinum post Martinum, &c.* Wir haben ein Schiff mit Wein/ ꝛc. He seh den Barckenmeyer wol an schme ꝛc. Der tolle Hudt/ ꝛc. Ein Hirsch sprang auß dem/ ꝛc. Es fuhr/ es fuhr/ es fuhr ein Bawr ins Holtz/ Alde/ Alde mit seinem Rößlein/ ꝛc. Der Teufel wol auff dem Zaune/ ꝛc. Was wollen wir singen/ ꝛc. Hänselein mein Brüderl. *Bacchus nobiscum. Et cum suo dolio. Et quæ sunt aliæ musicales voces. Prædictæ tamen cantilenæ conjunctim omnium vocibus*

decantantur; aliæ quæ promiscuè singuli suas cantiones efformare & declamare solent, quod auditu perjucundum est.

40. *Qua occasione placet despicere:* An qui in convivio tacitus sedens reliquorum voces imitari non valet, præsumatur exinde novus studiosus, utpote qui nesciat ceremonias Academicas? Neg. *Nam etiam ii qui plurimos annos in Academijs contrivit, ita se potuit literis abdidisse, ut perraro in hujusmodi sodalitia ipsi transeundi spacium reliquum fuerit; vel ut cunq; aliquando interfuerit, non tamen protinus cuncta observasse potuerit; omnium siquidem memoriam habere divinitatis non humanitatis est* l. 2. §. 41. C. de V. I. E. *Sic nec è contrario statim ii præsumendus studiosus, qui in omnibus hisce decantandis strenuam conjungere potest operam; ipsi etenim Pennales subtiliores nonnunquam habent spiritus, & ea rimari possunt, quæ vel studiosis sunt incognita.*

41. *Non infrequenter quoq; sunt disputationum certamina, ipso jam cooperante vino juxta illud.*

Cum bibo vinum, loquitur mea lingua latinum.
Et Fœcundi calices quem non fecere disertum.

Cum primis novitij ferula scholastica recenter exempti admodum sibi placent, & barbam demulcent, si de Ente & non Ente, de Ente quidditativo & ejusdem notionibus primis & secundis affectionibus, & qua hujus farinæ alta mysteria Platonica sunt, futiliter (subtiliter puto) in convivio disceptare queant, putantq; hoc pacto omnium admiratione suspicionem Pennalismi declinare; nam quis stupendam hanc eruditionem in trivio natam vel musitare auderet? Sed nescio qui fiat, nostri nimirum oculati, asinum sub exuvio Leonis delitescentem sine perspicillo perspicere possunt, adeo graviter advertunt Hinc fit, ut horum disputatorum paralogismi, aliquando solidissimis alapis resolvantur. Hoc vitio non solum Faixes isti infecti sunt, verum etiam ex ipsis studiosis nonnunquam reperire licet, qui admodum proclives sunt ad disputandum, si vel tantillum occasionis præbeatur: Ibi si ad omnes audires catervatim loquentes, Papinianos, Ulpianos, Martianos, Africanos, Julianos, & totam antiquitatem Jurisconsultorum. Nec tacent Neoterici, sed Donellum, Cujacium, Fabrum vivos adesse dejerares. Br. Bl. Jason procul ire jubentur. Mirum quanta congeries. LL, quanta series rationum adducatur. Sed redeundo ad quæstionem non sine periculo est, verbis experiri velle, ubi poculis res agenda venit: Vacuus venter

bibit

bibit libenter, nec se verbis explere sinit. Et quid opus est verbis, ubi rerum, id est poculorum testimonia adsunt: Quæ res adeo quosdam movet, ut si verbis vincere nequeant, verbera substituant, ut multoties observatum memini. Et rectè quidem quid Saulus inter Prophetas? Eò etenim intenti esse debemus, ut omnia fiant decenter in Republica & tempestivè; siquidem non omnia omnibus & ubique conveniunt. Qui disputare vult cathedram conscendat, quo si perventum est, multi qui aureos montes antea pollicebantur, magis silent quàm pisces. Discite itaque frenum injicere linguæ, & os continere ubi opus est, & vosmet servate loco magis tempestivo; non enim periculi qui æquam suberit, licet eruditione prorsus intumescatis, quod tumpantur ilia, aut vi tantæ copiæ dentes excutiantur.

42. *Multi in more positum habent, ut aliquantulum inebriati continuè rixas moveant.* Unde quo remedio eorum procacia retundenda sit, plurimi laborarunt? *Communiter obtinuit, hujusmodi homini rixoso primò silentium imponendum; si tacere nolit, minas esse addendas, quod si nec tum linguæ petulantia compesci posset, communibus impensis benè delumbatum remittendum esse unde venerit. Et hic procedendi modus juri conveniens est; malum namq; è populo tollendum, ne latius vagetur, cum constet unam ovem scabiosam, totum posse inficere gregem. Nec hæc verberatio cum relegatione conjuncta ideo cuipiam rigorosa videri debet, quod nullis duplici pœna affici debeat.* arg. l. 14. ff. de offic. præf. *Nam præmonitio duplex delictum aggravat.* l. 28. §. 3. ff. de pœn. *& jam tum consuetudinem delinquendi contraxisse præsumitur, qui admonitus non desistit.* l. 3. C. de Episc. audient.

43. *Plurimi benè poti excussionibus fenestrarum omniq; supellectilis dilacerationibus & collisionibus delectantur. Quin imò clibanos dejectos & per fenestras ejectos accepimus. Quod Scioristæ in visitationibus Pennalium ut plurimum attentare solent; aliquando adhuc inclementius cum iis agunt, ipsasq; bibliothecas invadunt, spoliant aut corrumpunt. Unde existit dubitatio non levis:* An hujusmodi damnum Pennali illatum sit compensandum? Scholiastæ *communiter tenent quod non: quia quod ad jus studiosorum attinet, Pennales pro nullis habentur.* l. Quod attinet. 32. ff. de R. J. *Sed velut civiliter mortui dicuntur* l. antepen. d. t. *Servi etenim sunt studiosorum, & jussa eorum exequi coguntur. Eodem facere ajunt, quod Pennalis editio monstrosa sit, nam cum natura studiosum facere:*

facere voluit, aberraverit, & Pennalem ediderit. Monstrum autem non pro homine, l. 14. de stat. hom. l. ostentum. 38. de V.S. l. 3. C. de posth. hered. instit. *ne dum pro studioso habeatur, Praeterea hanc castigationem non malo animo, sed emendationis & institutionis gratia fieri dicitant, quae non improbetur jure.* t. 1, C. de emend. propinq. *Studiosi enim sint veluti magistri Pennalium, in quos intentos eos esse oporteat, ut mores Academicos addiscant. Ea propter si vel oculus Penaali excutiatur, injuriandi animo id non fieri praesumitur, sed animo disciplinandi* l. 5. §. fin. ff. ad l. Aquil. l. 19. §. 2. ff. de poen. *Qui textus quamvis in eo illis obstare videatur, quod in fine subjiciatur Aquiliam locum habere; in promptu tamen habent responsionem, loqui illam legem de illis discipulis, qui sunt tractabiles, quod videlicet hujusmodi violentia remedia, in eorum institutione non sint adsumenda. At cum Pennalis sit durae & pertinacis cervicis, duriore quoque cuneo opus esse, & non pectinem sed strigilem esse adhibendam.* Verum utcunque *speciose haec ita dicantur, contrarium tamen in puncto juris verius est, nec difficile esset, nisi brevitatis studium assuaderet ad allata fundd. respondere. Tota autem quaestio inde decisionem capere posse videtur, ut constet,* An pennalis gaudeat privilegio studiosorum? *Quod superius quidem negatur; Dd. tamen communi calculo in* Auth. Habita. C. Ne fil. pro patre, *affirmatur; nulla siquidem distinctio in* d. auth. *adhibetur. Ergo nec nostrum erit tam textui adsingere* l. de pretio ff. de publ. in rem act. l. 1. §. 1. ff. de praestand. leg. *Sed potius ratio, qua movetur Imper. aeque in illis, qui noviter ad Academias adspirant, quam reliqui qui canitiem in Academiis contraxerunt, convenit. Quare igitur eos à dispositione hujus juris excludemus,* atq. l. 32. ad l. Aquil. *Et hoc quidem in tantum verum esse ajunt, ut etiam ad eum, qui primum ad Academiam proficiscitur, licet eam non attigerit* d. auth. *porrigendam statuant. Imo quod majus est, alii in Gymnasiis Caesareis privilegiis non donatis, delitescentibus haec privilegia attribuunt, Utut sit sive* d. auth. *eos comprehendat sive non hujusmodi damnum datum rependendum est ex juris communis dispositione, quam si quis ad Pennales pertinere neget, ne is album à nigro distare negabit. Sed haec est communis Theorica. In praxi quidem miseri isti Pennales (ut est genus timidum) frendore dentium & nimis facile absterrentur, ne jus suum prosequantur, qui si tamen rem ad magistratum deferre ausi fuerint, non impunita abit haec Scioristarum violentia.*

44. Mi-

44. *Mirum est in tanto ebrietatis gurgite omnem extinguente rationis & memoriæ usum, nobilominus sanas cogitationes suscipi posse, quæ tamen à nostris religiosissimè fieri videmus dum non immemores tractationis oblatæ, ipsos bolos & potus eructant, & hospiti vice compensationis reddunt* Dubitari itaq; potest, An hæc regestio in multorum præsentia facta aliquam turpitudinem sapiat? *Communis opinio est quod non; illud siquidem sit consequens necessarium quod provideri nequeat. Unde tantum abest, ut hospites ei succenseant, ut potius summè sibi gratulentur, triumphantes de tanta obtenta victoria. Quin imo allata aqua jubent mundare os, & nihilo secius examen continuare. Contrarium tamen ex jure eruere forsan haud foret difficile, sed periculosum nimis est, contra communem aliquid audere tentare.*

45. *Qua stante sententia.* Si in præsentia virginum iste vomitus fiat, anne tunc aliquid dedecoris secum trahit? *Maximè & ita quotidie practicatur. Quod multi non sine dolore experti sunt, hoc ipso omni Amasiarum gratia exuti. Imò audio quempiam ab assidente virgine quam perditè amarat, suam appellatum, & manibus pedibusq; de mensa esse dejectum quamvis nullam conclavis partem commaculaverat sed omnia in proprium pileum ori obditum rejecerat. Quod tamen dirum nimis, cum quilibet sit rerum suarum moderator & arbiter.* l. 21. C. Mandat. *Sed ita stylus curiæ observat.*

46. *Non minus in eo desudatum est:* Numne quis in medio virginum desidens salvo honore suo ad urinam reddendam exsurgere queat? *Quidam admodum inverecundum id esse existimant, & ob id varia inquirunt remedia urinam suspendentia. Alij quibus de ijs remedijs nihil constat ipsam naturam coercendo urinam reprimunt, usq; dum lachrimæ ex oculis prorumpant. Audivi elegantem de quodam juvene historiam, qui in convivio virginum gregi associatus, & undiquaq; adeo impensè poculis impetitus est, ut brevi tempore ad urinam reddendum natura instigaverit. At ille impudicum existimans tam citò surgere, viam invenit pudoris salvandi, ac feretrum suum fortiter intensum in ocreas quibus tunc temporis utebantur ad ventrem usq; porrectas (Equus enim incesserat) immittit urinæ reddendæ gratia. Quod dum agit, Ecce infelici è regione à virgine poculum offertur, cujus cum suscipiendi causa surgit, prorumpit nequam ille sub mensa latitans, seq; in ipsas virginum facies effundit, quo*

visa hoc monstro, elatis vocibus conclamarunt, non secus ac Anseres ta, ta, ta, quid hoc est. Perpendite quaeso quid cordis fuerit ipsi misero. Ne igitur de nobis eadem ludatur fabula, nolite usque adeo esse meticulosi, ut vereamini opus reddere naturae, quod nec ipsae virgines, licet admodum velint esse subtiles, per sudorem emittere possunt. Et licet illud aliquibus videatur incivile, melius tamen est occurrere in tempore quam post vulneratam causam remedium quaerere l. 1. Quando liceat. se un. sin. jud. *Si ille in tempore surrexisset, non tantam ignominiam contraxisset.*

47. *Sed redeundo ad vomitum: illue non sine litigio esse deprehendo:* Utrum is qui evomendo alterius faciem vel vestes conspurcavit injuriarum aut L. Aquil. actione conveniri queat? *Neg. Quia voluntas & propositum maleficia distinguunt.* l. 53. ff. De furt. *Hic vero delinquendi animum non habuit, cum necessitate compulsus reboantes emittere coactus fuerit, nisi dentes labefactare mallet. In necessitatibus autem nemo praesumitur esse liberalis.* l. 18. De admi. leg. *Huc facit quod quilibet debeat esse gnarus conditionis ejus cum qua versatur.* l. 2. §. 43. De O. I. l. 19. ff. De R. J. *Si itaq; in loco hujusmodi exercitijs destinato incuria sua quis laedatur, sibi illud imputare debet.* arg. §. 3. Inst. Ad L. Aquil.

48. *Quoniam superius in virgines incidimus, memoranda hic tractanda venit Quaestio:* Satis ne tutum sit Virgines interesse hujusmodi conversationibus? *Aedepol quia tunc incertarum solemus esse manuum, easq; sursum versum in omnes angulos inserere in more habeamus, & frequenter tanquam oves erramus praesertim si lumina, (quod contingere in procivi est) intercidant suaderem ne nimium fiderent, latet enim anguis in herba, quae si cuspidem alicui figat, venenum expuit immedicabile, quo sumpto adeo intumescunt puellae, ut nullum Emplastrum, licet vim habeat maxime attrahentem, tumorem istum extrahere valeat (non loquor de illis quae passavicam tenent artem, seq; contra omnes ictus praemunire norunt) Cogitent quoq; optimae istae Galatheae quam periculosa res sit Virginitas, cum eam osculo delambari tradant.* Dd. ad l. 16. C. de donat. ant. nupt. per text. illum. *Perpendant insuper & accuratius aliquando examinent durissimum illud pontificis praesagium* in c. si Paulus causa 32. q. 5. *Ne Deum quidem corruptam Virginem resuscitare posse; A quo non procul abest* Imp. in l. un. C. de rapt. virg. *Qua singula non sine gravi consilio*

quibus

quibus dum in mentem venisse suspicer, quæ cum morbum se suam salutem defendere voluerunt, indignantes in hasce eripuisse invectivas defensivas voces prohibentur: sine me inde tonsam: Manum de tabula, Define quod quæris non invenies. Domine quid sunt venti; vel ut Neoterice, Hui eone aspiras? **Bey leibe nicht/ Ich wie könt einer doch/ hören auff/ lasse uns bleiben/ jetzt oder noch ehe/ Ist der Herr auch höhnisch/ Diese Woche nicht/ Meint ihr daß ich eine Hure bin/ vor wen sehet ihr mich an/ lasset mich gehn/ &** *quæ sunt hujusmodi indignandi formulæ aliæ.*

49. *Opportunè hic quæritur.* An is qui hoc pacto manum in virginis sinum voluit immittere, injuriarum possit conveniri? *Equidem si nuda appellatio, id est, blanda solum oratione pudicitiam adempta re, injuriam infert.* l. 13. §. 19. 20. 22. ff. De injur. *quis negabit, si quis ad rem velit progredi injuriarum nasci actionem? Demus nostra per vim introita* l. 23. ff. d. t. *aut effracta* l. 53. pr. ff. de furt. *gravissime & atrocissimæ injuriæ exemplar est; Tunc ipsius virginitatis violatis repagulis nihil injuriosum committi adseres? Fores & fenestræ restaurari possunt, sed hæc clanstra semel illata nulla arte fabrili refici possunt.* d. l. un. C. de rapt. virg.

50. At quid si viderit alium cui fas non fuerat submittentem manum, cui virgo indignata non fuit, ipseq; idem attenter, num injuriarum actio locum habebit? *Hanc Quæstionem non expresse reperio decisam, aliquid tamen si liceret conjectari, diserem; dissimulatum prius factum injuriosum præsumptionem inferre pudicitiæ læsæ, & sic locum non esse persecutioni injuriarum: Idq; ex mente.* JCti in l. 5. §. sed si quis 15. de injur. *Ubi si quis virginem meretricio habitu indutam appellet, eum non peccare dicitur. Quod si habitus aliquam suspectam faciat (quam dicunt Dd. rationem ibi fuisse, quod ex pennis cognoscitur avis) quanto magis ipsa morum lascivia aliquam libidinis arguet.*

51. *Prædicta austeritas in aliquibus non reperitur, sed se aliquantulum tractabiliores præbent. Quod si nostri elfaciunt duo simul, si non plures manus ad tabulam ad movere non erubescunt: Unde illud quandoquidem auditur. Ebem biccine convenimus: adeo semper simplices istæ puellæ suas sentiunt vexationes.*

52. *At quid mirum Virginibus hæc usu venire inter pocula, cum ne An-*

cillæ quidem tunc temporis satis cautum esse praxin monstret. Constat enim quosdam bene potos post ancillas sese in cellas præcipitasse, requiemque quæsivisse, aliquando quoque eandem inveniisse; Imò in ipsas vetulas quosdam irruisse, easdemque morsicus delambisse usus monstrat. *Quod si fuligo coquæ, si rugæ vetulæ, ab hoc furore juvenes avertere nequeant, quis virgines tanquam venustiores forma, extra omnem periculi aleam positas fide jubebit? cum alias natura appetat optima, semperque deproperet edere novas formas* 2. FF. 24 §. 2. *Qui instinctus solet esse incorrigibilis* §. sed naturalia. Inst. De I. N. G. & C.

53. *Desuper & hoc virgines ab hac conversatione deterrere debet, quod si forsan aliquid furiosi patiantur, eo nomine actio tamen nulla jure prodita. Scriptum namque est, qui amat periculum peribit in eo: Et damnum quod quis sua culpa sentit, non videtur sentire* l. quod quis. 103. ff. De R. J. *Cui accedit & hoc, quod omne maleficium ex affectu delinquendi metiamur* l. 53. ff. pr. De furt. *At Ebrius nullum delinquendi affectum habere queat, cum impetu ad delinquendum impellatur.* l. 11. §. 2. De pœn. *Indeque furioso comparetur* l. uu C. si quis impit. maled. *qui ex delicto non punitur.* l. 4. De offic. præsid.

54. Ulterius despicere placet, posito Virginem solam ceu noctuam inter cornices interesse congregationi aliquot juvenum (*Quod alias satis Periculosum, cum communis discordias excitet.* l. 77. §. 20. in f. De legat 2. *Quod singuli in eam involare, primasque tenere satagunt?* cui sit ad latus ponenda? *Arbitramur quando quidem senectus veneranda est.* l. 5 pr. ff. De jur. immunit. *At propter hoc senior juniori præfertur.* l. fin. D. Fid. in. strum. *Merito & hoc loco eum quadam prærogativa gaudere.*

55. At quid si virgo juniori potius faveat, & nonnullis nutibus puta oculorum nictu, calcatione pedum, compressione manuum (prout facere solent) aut alijs inditijs suum affectum exprimat? *Ne sic quidem juniori fas esse seniorem cedere existimo. Hoc siquidem est juris publici, cui privatorum pacta & conventiones derogari non possunt.* l. jus publ. 38. ff. De pact. *Sed omne quod in fraudem ejus tentatur in vanum est* l. 5. C. De. LL.

56. Verum si quis è junioribus amoratus sit erga Virginem? Distingue: *An Inamoratio sit vulgaris aut matrimonialis, ut hoc casu propter favorem*

favorem matrimonij quod ipsam immortalitatem generi humano artificiosè videtur introducere. N. 22. ff. *proximus juxta virginem sit statuendus: Et hoc propter vitandam Zelotypiam, quæ facilè fundamentum & ortum suum capere potest, si Amasia nostra alteri adjungatur, qui ei adblandiatur, cumq; ea ludat & jocetur: Illo vero casu nihil relaxandum est de jure scripto, nolente quantumvis virgine. Nec hoc iniquum est, cum potuit virgo abire, & postmodum illum quem amat secretò ad se vocare, illumq; ad sacietatem usq; delambere, imò ulterius quoq; progredi ei integrum est.*

57. Sed quid si omnes sint ejusdem ætatis? *sorte rem dirimendam esse censemus, quæ omnium altercationum finis esse solet* l. 3. pr. C. Communia de legat. §. optionis 23. Instit: De legat.

58. *Festivum huc referre lubet dubium:* Utrumne studiosus post fornacem vel in angulo aliquo cum Virgine tacitus stans præsumatur rem illicitam agere? *Neg. Clericus enim amplectens Virginem benedicendi animo hoc facere putatur.* gloss. in. c. abút. 14. 11. q. 3. perc. scripturis distinct. 96. *sed dixerunt alij non præsumi eos orare pater noster. Quare à tali benedictione libera nos domine.*

59. Finaliter & hoc adijcere visum est: Quandoquidem plurimos inter ipsa pocula admodum in somnum proclives esse comperimur, sit ne consultum ut dominus hoc ijs indulgeat, eosq; apud se pernoctare faciat? *Dissuadeo totus ni insequente die convivium velit renovatum: Nemo enim facilè tam incivilis est, qui surgente sole nihil aromatis aut aquæ distillatitiæ vel aliquid quippiam jentaculi, stomachi difficultatem propellendi causa, hospitibus suis offerat. Qninimò ipsi sæpiusculè hospites dominum antevertunt optantes vel unicam halecis salsi palticulam aut farciminis tosti ulnam unam atq; alteram suspirantes, simileve quid oblectamenti digito crepantes. Alij intolerabilem fingunt sitim, quæ linguam ori adhærere faciat? Quærunt itaq; solicitè nihilne hesternæ potionis sic reliquum? Illud qualecunq; sit, sibi porrigi prius expetunt, quam ut longius ejusmodi siti torqueantur: Quid faciet dominus? Pudor admonet aliquid largiri, ni Demeæ Terentiam tenacitatem sibi obijci velit. Quod si faciat, nullis machinis toto illo die eos à se poterit dimovere, sed laudant liberalitatem domini & bonitatem potus, mirantur, dejerantes se nunquam credidisse post tantam crapulam tam bellè omnia stomacho conventura. Quare hortantur invicem, ut strenuam navent operam, ac sub honoris a-*

 mittendi

mittendi periculo bey Schelm Schelm sponsionem ne frangant, ne quis primus abeat. Et sic & haec lux transit non sine crumena insigni jactura. Cavete itaq; cautim mercari. l. 2. C. de Furt.

60. Roges quid postero die Bacchi solennibus peractis nostri faciant? Quive ejus sit animus? sternunt in multum diem postea expergefacti caput dolet, estq; turgidum grave & ad quælibet ineptum: Oculi sunt cavi, rubicundi & velut nebula obducti. Os est impurum atq; sordidum, obsitumq; circum circa buccellis pridianum vomitum redolentibus: Vestes sunt lacerata & sordibus conspurcatæ undiq; non aliter atq; fisus per obscœnissimas sese voluta sset paludes. Recubantes ita in lecto per horæ dimidium aut amplius aliquid ruminant prioris actæ diei, si habeant cum quo colloquantur, revocant sibi uterq; ad mentem, quid acciderit, quæ facetiæ conditæ, & quam egregios & fortes in bibendo sese quilibet exhibuerit, palmam qui obtinuit, ei laudes attribuunt amplissimas. Is cujus impensis hæc omnia facta sunt, eadem secum recolligit, gestitq; hospites suos tam egregie ebrios abisse. Aliquando tamen non adeo frontis est exporrectæ & hilaris sed surgens & Museum intrans, videns omnia depopulata, Cornelium suspirat maximum, intro spiciens crumenam deprehendit eam vacuam. Ibi cubito aliquantulum capite suffulto meditatur, quibus medijs hanc lacunam rationum paternarum explere velit adductusq; rationibus dubitandi & decidendi, concludit tandem fucum faciendum esse patri, & in Medicos, pharmacopolas, vel libros, hasce expensas factas dicendum. Invento ex re consilio discutiuntur frontis rugæ & dissimulatur, quamvis adhuc aliquid ægritudinis inhæreat: Idq; propter aliorum vexationes quæ solent esse certissimæ, si quempiam videant Cornelizantem. Hoc toto die nec seritur nec metitur, sed vel cuditur, vel animi causa extra portam itur; tertio demum die ad musas redditur. Nemo itaq; ad potationes accedat, qui biduum impendere nolit. Hoc propter eos moneo quibus properanter aliquid elaborandum est. Nam qui vult antecedens, velle etiam dicitur consequens l. 56. ff. de procur.

Hæc hic hoc tempore posuisse sufficiant. Cum autem teste Cic. nihil sit simul perfectum & inventum, sicq; secundum Imp. in l. 1. §. 6. C. De V. I. E. qui subtiliter factum emendat, laudabilior sit eo, qui primus invenit: Itaq; ea publicæ censuræ submitto, & super erratis veniam deprecor, tandem addendi minuendi & corrigendi facultatem mihi reservo.

COROL-

COROLLARIA.

An cochleatio quæ fit inter pocula, inducat à patre studiosi probationem amoris?

Vulgus hominum in amorem & quidem maritalem hoc interpretatur: dicunt enim. **Er hat mit jhr geleffelt/** *Ergo ist er jhr* **Schatz.** *Sed perperam. Etenim quæstio illa seu interpretatio cum facti sit, quæ etiam prudentissimos fallat,* l. 2. ff. De I. & f. ignor. *certi aliquid determinare non licet, variatur siquidem secundum circumstantias, quæ etiam minima aliud jus includere solet.* l. aut facta ff. de pœm l. pædius. §. r. ff. De incend. ruin. nauf. *Praxis hoc monstrat quod sæpissime studiosi inter pocula virginibus volentibus oscula etiam columbarum dederint, quas sequenti die ne aspectu quidem dignati sunt. Confirmant hanc sententiam* th. 24. disput. **von der Leffeley/ Gar selten geschicht es/ das diß Gifft ins Hertz dringet/ darumb bleibet es am meisten ausser an der Leber/ Arm/ Mund/ Zunge vnd Augen kleben/** *Item Corollar.* 1. illius disput. **Es ist nicht nötig/ daß auß einer Leffeley stugs Hochzeit werde/** *Imo pro insulso haberetur studiosus contra legis autoritatem peccaret, qui amorem à virgine præsentatum aspernaretur, quo ipse aliquando uti frui desiderat.* tt. ff. Quod quisq. jur. in alt. stat. ut ipse. *Dicendum igitur cum ipsa natura quandam cognationem inter nos constituat, quæ nihil aliud est quam naturalis omnium hominum cognatio.* l. 3. ff. De I. & I. (De qua Cic. in offic. *graviter disserit.*) *Cochleationem talem ex misericordia potius & opere charitatis quam ex singulari & ardenti amore proficisci.*

2. *Cum nihil sit furore amoris vehementius, quem retinere perfectæ est philosophiæ monentis etiam & insilientem atq; inhærentem concupiscentiam refernantis ut inquit Imp. Justin. in* Novell. 74. c. 4. *Occasione hujus quæritur.*

An Virgo, quæ ex vehementi amore capta amanti copiam sui facit, meretrix sit turpis aut infamis & peccet?

Neganti Menochio lC. eminentissimo lib. 2. A. I. Q. Cas. 328. n. 3. subscribimus.

Meretrix enim ista dicitur quæ quæstum meretur. l. Athletas. §. ait Prætor. ff. De his qui not. infam. l. palam §. non est ff. De R. N.

quæ

que multorum libidini patet. dist. 34. c. 36. vidua. *Item quibus publicè venalis est turpitudo.* c. meretrices 32. q. 4. *At nostra virgo non meretur quæstum, sed amoris vi, quæ igni etiam fortior, coacta uni soli amanti copiam facit. Quæ a coacta se prostituit, meretrix non est, sed inviolatæ existimationis.* l. fædiss. 20. C. ad L. Jul. de Adult. 3. *Qui superioris mandato obedivit, culpa caret,* l. is damnum. 169. ff. De R. J. *At amore capta est amoris sui serva; Ita enim inquit Propert. Libertas quoniam jam nulli restat amanti, Nullus liber erit, si quis amare volet.* 4. *Probatur ex d.* Nov. 74. c. 4. *Amorem esse furoris speciem. Quod &* Plat. in Phæd confirmat. *At furiosus non delinquit,* l. 12. ff. Ad l. Corn. d. sic. *Ergo nec virgo quæ amore capta furiosa est.* arg. d. Nov. 74. c. 4. *Deniq; accedit quod concubinatus de jure civili sit licitus,* t. t. ff. De Concub. *ex qua conjunctione nascitur filius naturalis qui per subsequens matrimonium legitimatus à reliquis justis filijs non differt, & easdem cum ijs successiones habet.* N. 89. c. 8. *in tantùm ut etiam in feudis succedat.* Gail. 2. ob. 141. *At vulgo quæsitus, qui spurius dicitur, infamis est, nec mater præsertim illustris ad successionem ejus admittitur.* l. 5. C. Ad SC. Orfician. *Concludendum igitur, cum Imp. Justin. multa beneficia mulieribus propter sexus infirmitatem & consilij incertitudinem concessit, arg. prædictorum jurium, hoc in casu infamiam mulieri non comitari; Beneficia enim Imperat. quæ à divina scilicet ejus indulgentia proficiscuntur, quam plenissimè interpretari debemus.*

l. 3. ff. De constitut. Imp.

FINIS.

MVSEVM BRITANNICVM